

חולין י

עניין: עניין החזקה

שו"ת חמדת שלמה יו"ד סי' ד'
 (ב) ונ"ל דלכאורה י"ל טעמא דחזקה משום דלא מספקינן כלל שנשתנה הדבר, וע"כ הא דמעמידין על החזקה הוא מתורת ודאי, דמהיכ"ת יחוש שנשתנה הדבר, גם י"ל דלא הוי מטעם צירור רק דכך גזרה התורה להעמיד כל דבר ספק על חזקתו²⁹, וכמ"ס הרמב"ם צ"פ המשניות למס' נזיר פ"ט (מ"ג) שנשתנה ירד להקר טוהר, הובא בתו"ט שם ד"ה שרגלים לדבר. ונפק"מ בין שני הטעמים היכא דהוי תרתי דסתרי, כגון שני שצילים דע"כ אחד מהן טמא, אי נימא דטעמא דחזקה מטעם צירור בזה ודאי ל"ש לומר דהוי צירור דהא ע"כ אחד מהם י"א מחזקתו, אבל אי נימא דטעמא לא הוי משום צירור, רק דכך גזרה התורה להעמיד כל דבר ספק על חזקתו, י"ל אפילו היכא דהוי תרתי דסתרי מ"מ כל אחד שצ"ל לדון לפנינו יש להעמידו על חזקתו כיון דממילא לא הוי משום צירור. גם נפק"מ היכא דהוי ריעותא לפנינו, אי נימא טעמא דחזקה משום צירור דאין עלינו לחדש שום ספק, היכא דהוי ריעותא לפנינו הרי דנחדש מקום לספק, אבל אי נימא דלא הוי משום צירור שפיר י"ל אע"ג דאיכא ריעותא לפנינו מ"מ גזרה התורה לענין מה דנפק"מ לדינא להעמידו על חזקתו. וע"כ נקושיית התוס' שהקשו דלמא היכא דהוי ריעותא לפנינו אין מעמידין על חזקתו, וממילא י"ל דהוי מטעם צירור, ע"כ הקשו התוס' שפיר מנ"ל היכא דהוי תרתי דסתרי, דבזה ל"ש לומר צירור, ותירו דמוכח מנגע אפילו היכא דאיכא ריעותא, וכיון דמוכח אפילו היכא דאיכא ריעותא, ומוכח ממילא דלאו משום צירור הוא, וע"כ ממילא א"ש קושיא השנייה ג"כ דאפילו היכא דאיכא תרתי דסתרי אפ"ה מעמידין על החזקה כיון דלאו משום צירור הוא, כן נ"ל נכון ומוכרח צ"פ התוס' בעזרת השם יתברך.

שו"ת חמדת שלמה פתח השער

קרוב אין ראיה דבטל הרחוק לגמרי. וכעין זה פ"י בפנים בחלק יו"ד סי' ד' (אות ב) ועוד בזמק"א⁴ דברי רשב"א (חולין יא). התמוהים שתי על הקושיא דלמה לא ילך מדאזלי בתר רובא דאזלי בתר חזקה כיון דרובא דחזקה רובא עדיף, ותי' דהא גופא דרובא עדיף אינו מוכרח רק אליבא דאמת דאזלינן בתר רובא, ולכאורה דבריו אינם מובנים דמ"מ מנ"ל דעדיף מחזקה⁵, ולפי הנ"ל א"ש דחזקה ודאי ל"ה מטעם צירור רק דכך גזרה התורה להעמיד כל דבר על חזקתו, ועי' תו"ט (נזיר פ"ט מ"ג) ירד להקר וכו' שרגלים לדבר מ"ש בשם פ"י המשניות להרמב"ם מבואר דחזקה ל"ה מטעם צירור⁶, אבל רוב דע"כ הוי משום צירור ממילא מסתבר דעדיף מחזקה⁷. ולפ"ז

רמב"ם פיהמ"ש

נזיר פ"ט מ"ב

טומאה והטעם בזה מה שאמר שחזקה טמא טמא ופי' רגלים לדבר שהענין י"א לדבר שאין לו תכלית כל זמן שנלך אחר האפשרויות ואמנם העיקר כשנתקיים איזה ענין שיהיה נניחה בחזקתו עד שיצא דבר מבואר שיצטלו מזה החזקה וכל דבר שיהיה צו ספק ואפשרות אחר ה"ז לא יסתלק החזקה אחר כן הצי"ל כל מה שדומה לזה:

שערי יושר ש"ב פ"ב

ונראה לי ביאור ענין זה, דהנה עיקר כלל התורה בד"ן חזקה הוא הוראת דין הנהגה ולא הוראת ברור הספיקות, היינו דאין חזקה דמעיקרא מכרעת את מציאות הענין לומר דיש לנו דבר מכריע שלא נשתנה הדבר מכמו שהיה מקודם, אלא דגלתה לנו תורה לענין הנהגת המעשה להתנהג כפי הדין הראוי להיות קודם השנוי - ויסוד זה יתבאר עוד לפנינו בסייעתא דשמיא - ולפי זה אינו שייך דין חזקה רק אם צדדי הספיקות עוד נוגעים

תניא שער היחוד והאמונה פ"ב

יותר מקריעת ים סוף עאכ"ו שבהסתלקו כח הבורא מן הנברא ח"ו ישוב הנברא לאין ואפס ממש אלא צריך להיות כח הפועל בנפעל תמיד להחיותו ולקיימו והן הן בח"י אותיות הדבור מעשרה מאמרות שבהם נבראו וע"ז נאמר ואתה מחיה את כולם אל תקרי מחיה אלא מדה דהיינו יש מאין ואתה הן בח"י האותיות מאל"ף

נפש החיים שער ג' פ"ב

אבל הטעמות כולם כל עיקר החכמות מליאותם כל רגע הוא רק מאחו יח"ש • ולא הוה מסלק רגו יח"ש מלכות אוחס כל רגע היו לאין ואפס ממש • ורק מחמת שאין בזה שום נברא אף עליון בבעליזים להשיג מכות הענין אף כל הטעמות וכל נבאס סמס בעלם אין ורק כל רגע סמס מחכמים למליאות ממנו יחבדך • לואח בחרו להמשילכו יחבדך ולהסביר לאין חכמה

שומע בקרב חכמים • בחיבה
 ודרך דג טול להעמיס
 מקום • (*) שאף שקך גזרה
 חכמתו יחבדך ליתן מליאותו
 נכסוסי (איוב כ"ח)
 והחכמה מלין חמלא •
 שהחכמה הגדולה פל כל
 חכמה המושגת מאחו יח"ש •
 הוא החכמה הסגולה שמלין
 חמלא כל רגע מליאות •
 ואיזה מקום בינה הייט
 שאין במליאות איזה שכל
 שכל לכחו שהשכל הוא
 הוא מקום מוכשר שסחול
 עליו בינה להכין כח הסגולה
 הוא • וסיים וסוף ידע
 אח מקומה :

דאי יש לה באמת מליאות
 פני עומה • עכ"ז אם לא היה להכיל מקום שחשמוד
 עליו • היחה כלא ה"ו כן אף שהשכל טול מורגש
 ונדמה במליאות בפני עמו • הוא יח"ש הוא מקימו